

**Grandis XXI. - Vocational Education for Interprofessional Elderly Care
in the 21st century**

2016-1-HU01-KA202-023044

ERASMUS+ Strategic Partnership

2016-2018

Tanárok körében végzett felmérés

Prompt-H – P1
3rd of January 2018

Tartalom

GRANDIS XXI.....	3
BEVEZETÉS	4
A MINTA JELLEMZŐI, ELOSZLÁSA.....	5
1. NEME?.....	5
2. HÁNY ÉVE TANÍT?	6
3. SOROLJA FEL, MILYEN TANTÁRGYAKAT TANÍT!.....	7
4. MILYEN ISKOLATÍPUSBAN TANÍT?.....	7
DIGITÁLIS KÉSZSÉGEK, ESZKÖZHASZNÁLAT	8
5. HOGYAN ÍTÉLI MEG A SZÁMÍTÓGÉPES TUDÁSÁT?	8
6. MILYEN ESZKÖZÖKET HASZNÁL?	8
7. MIRE HASZNÁLJA AZ INTÉZMÉNYÉBEN A SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ESZKÖZÖKET ÉS MILYEN GYAKRAN?.....	9
8. KÉREM, JELÖLJE MEG AZOKAT AZ ESZKÖZÖKET, AMELYEKET ÖN A TANÍTÁSI MUNKÁJÁHOZ HASZNÁL:.....	10
9. MELYIK MÓDSZER MILYEN MÉRTÉKBEN JELLEMZŐ ÖNRE EGY ÚJ TECHNIKAI ESZKÖZ VAGY ÚJ ALKALMAZÁS HASZNÁLATÁNAK TANULÁSÁKOR?	11
INFRASTRUKTÚRA.....	12
10. JELÖLJE AZOKAT A MEGÁLLAPÍTÁSOKAT, AMELYEK JELLEMZŐEK AZ ÖN INTÉZMÉNYÉNEK DIGITÁLIS ESZKÖZÖKKEL VALÓ ELLÁTOTTSÁGÁRA!.....	12
11. AZ ÖN INTÉZMÉNYÉBEN A TANULÓK JELLEMZŐEN MENNYI TANÓRÁT TÖLTENEK (INFORMATIKA ÓRÁKTÓL ELTEKINTVE) OLYAN TEREMBEN, AHOL MINDENKINEK VAN SZÁMÍTÓGÉPES HOZZÁFÉRÉSE, INTERNET KAPCSOLATA, ÉS EZT AZ ADOTT ÓRÁN HASZNÁLJÁK IS? 13	13
KÉSZSÉGFEJLESZTÉSI IGÁNYEK	14
12. HA A SAJÁT INTÉZMÉNYÉRE GONDOL, MENNYIRE ÉRZI SZÜKSÉGÉT AZ ALÁBBI TERÜLETEKEN TÖRTÉNŐ FEJLESZTÉSNEK?	14
SZAKMASPECIFIKUS IKT ALKALMAZÁS, TÁJÉKOZOTTSÁG, KÉSZSÉGEK.....	16
13. MAGYARORSZÁGON (ÉS EURÓPÁBAN) A TÁRSADALOM KORCSOPORTOS ÖSSZETÉTELE JELENLEG ELŐREGEDŐ. ÖN SZERINT AZ ÖN ORSZÁGÁBAN MILYEN MÉRTÉKBEN NŐ A 65 ÉVNÉL IDŐSEBBEK SZÁMA A KÖVETKEZŐ 10 ÉVBEN?	16
14. KÉRJÜK, MINDEGYIK KÉRDÉSNÉL JELÖLJE BE, HOGY ÖN SZERINT MENNYIRE FONTOS AZ ADOTT TERÜLET ISMERETE, AZ ABBAN VALÓ JÁRTASSÁG A JÖVŐ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS/VAGY SZOCIÁLIS GONDOZÓI SZÁMÁRA!	16
15. JELÖLJE BE, HOGY A JELENLEGI TANANYAG TARTALMAZZA-E EZEKET AZ ISMERETEKET! 18	18
16. KÉRJÜK, TEKINTSE VÉGIG AZ ALÁBBI, IDŐS GONDOZÁSBAN ALKALMAZOTT ESZKÖZÖK LISTÁJÁT!.....	19
17. KÉRJÜK, OSSZA MEG VELÜNK A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYÉB JAVASLATAIT:.....	20
ÖSSZEGRÉS.....	20

Grandis XXI.

A demográfiai változások következtében világszerte **növekszik a gondozásra szoruló idős emberek létszáma**. A 65 évesnél idősebb népesség aránya 2014-ben elérte 18,5%-ot az Európai Unióban, és az előrejelzések szerint ez az arány 2060-ra megközelíti a 30%-ot. Az idősödő társadalmak az EU országok számára a XXI. század legnagyobb kihívását jelentik, amelyre nemcsak az egészségügyi és szociális ellátó rendszereknek, hanem csaknem minden szektornak, köztük **az oktatásnak, és a szakképzésnek is reagálnia kell**.

Az (állami) szociális gondozó intézmények egyre kevésbé tudják (magukra) vállalni, hogy a XXI. század igényeinek megfelelő ellátást biztosítsák (gondozottakat saját intézményükben kezeljék). A szociális terület módszertani szemléletváltása (személyre szabott ellátás, segítségnyújtás), a növekvő társadalmi igény az aktív életforma fenntartására megnövelte a decentralizált, otthoni ápolást segítő munka jelentőségét, és egyre fontosabb az egyedi, otthoni,

technológiák által is támogatott testi-lelki gondozás, az inter- és intragenerációs kommunikáció megszervezése, az önszolgáltató hálózatok létrehozása és működtetése.

A technológia használata egyre jelentősebb az egészségügy, a szociális ellátás és az idősgondozás területén. Az új „okos” eszközök használatával lehetővé válik, hogy az idős emberek minél tovább maradjanak a saját otthonukban és aktív, független életet éljenek.

A **Grandis XXI. projekt** célja gyakorlatorientált, modulrendszerű és kompetencia-alapú **továbbképzési program** (tematika és tananyag) kidolgozása a szakképzés számára, amely a résztvevőket felkészíti az idős emberek otthonába telepített, életfunkciók megfigyelésére, riasztásra alkalmas okos eszközök, és az önálló életvitelt elősegítő, interneten keresztüli kapcsolatteremtést, kommunikációt, tanulást támogató IKT rendszerek hatékony alkalmazására. A tananyag célja, hogy a képzés résztvevői olyan 21. századi digitális és technológiai ismeretekre tegyenek szert, melyeket az idősek szociális ellátásában, távgondozásában sikeresen alkalmazni tudnak.

Bevezetés

A felméréssel az alábbi kérdésekre szeretnénk választ kapni:

- A szociális és egészségügyi szakmákban dolgozó tanároknak milyen tapasztalatai vannak az új technológiák, eszközök használatáról a szociális gondozás és az egészségügy területén?
- Melyek azok az ismeretek, kompetenciák, melyeket fontosnak tartanak ebben a témakörben?
- Tartalmazza-e a jelenlegi tananyag ezeket az ismereteket?

A kiinduló feltevésünk, amit a felmérés eredményének elemzéseként szeretnénk igazolni, röviden így foglalható össze:

A demográfiai robbanásból eredő problémák leküzdésének kiemelten fontos eszközei az infokommunikációs fejlesztések, az IKT-alapú távgondozás, az idős emberek életminőségének javítását, az aktív és egészséges idősödést, életvitelt támogató IKT-alapú megoldások. Miközben azonban a piacon már elérhető, jól működő, IKT-alapú rendszerek száma folyamatosan növekszik, széleskörű elterjedésük gátjaként jelenik meg az alkalmazásukhoz szükséges szakértelem hiánya.

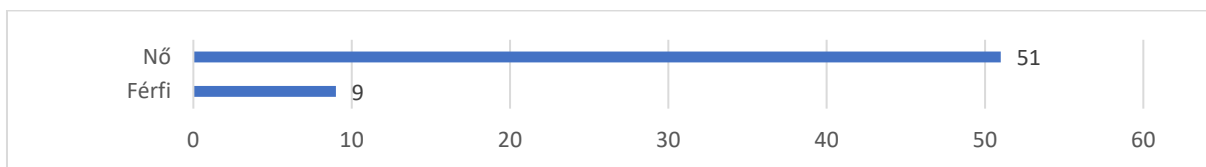
A szakképzés jelenlegi helyzetének feltérképezésére és az előzetes feltevésünket igazolandó vagy cáfolandó, a szociális szakképzésben dolgozó tanárok körében végeztünk kérdőíves felmérést, melynek magyarországi eredményeit elemezzük az alábbiakban, 60 kitöltött kérdőív alapján.

Az összesen 17 kérdést tartalmazó, online kérdőívet összesen 60, túlnyomórészt a szakképzésben dolgozó pedagógus töltötte ki. A minta nem tekinthető reprezentatívnak, azonban a válaszok elemzése során egy-egy alternatívára adott, kiugróan magas értékek alapján levont következtetések támpontot adnak a képzési program kidolgozásához.

A minta jellemzői, eloszlása

1. Neme?

Férfi	9	15%
Nő	51	85%

„Magyarországon az elmúlt 16 év férfi-nő arányát vizsgálva átlagosan a pedagógusoknak mindössze 17,3 százaléka volt férfi. A 2016-2017-es tanévben 154 800 tanár kezdte meg a munkát, köztük több mint 127 800 nő (82,5 %), és kevesebb, mint 27 ezer férfi. 17,5%. A középiskolai oktatás már valamivel kiegyenlítettebb képet mutat, a gimnáziumi pedagógusok több mint 30, míg a szakközépiskolákban (korábbi néven a szakközépiskolákban) oktató tanárok több mint 37 százaléka férfi.”¹

A válaszadók nem szerinti megoszlása csaknem megegyezik a legutóbbi országos adatokkal. Hozzá kell azonban tenni, hogy az országos adatokat nagyban befolyásolja az általános iskolákban dolgozó férfi tanárok nagyon alacsony száma, nem is beszélve az óvodákról, ahol százalékosan alig kifejezhető a férfi tanárok száma. A középfokú képzés arányai:

Tanárok száma, 2015/16. tanév

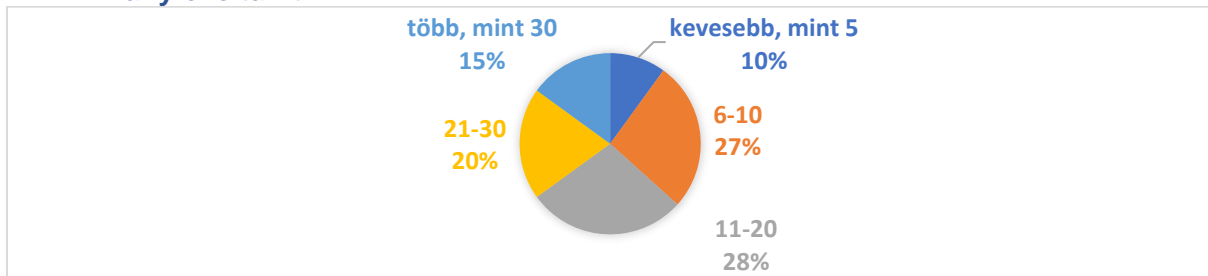
Szakiskola (Vocational schools)	7446	Ebből nő (Females):	3694 (49,6%)
Speciális szakiskola (Special vocational schools)	1543	Ebből nő (Females)	1070 (69,3%)
Gimnázium (Secondary general schools)	17937	Ebből nő (Females)	12510 (69,7%)
Szakközépiskola - szakközépiskola (Secondary vocational schools)	18671	Ebből nő (Females)	11859 (63,5%)

¹ Forrás:

http://eduline.hu/kozoktatasi/2016/12/29/Eltuntek_a_ferfiak_az_iskolakbol_WPKBGO

Hogy a szociális ágazat különböző iskolai oktatásában és a felnőttképzésben a férfi-nő arányok nem a középiskolák arányait tükrözik, hanem inkább az általános iskolai arányokra hasonlítanak, az – éppen úgy, mint ahogyan azt a gondozóknál láttuk – a szociális pálya általános elnöiesedésével van összefüggésben.

2. Hány éve tanít?

Ha megpróbáljuk a válaszadókat a szokásos, az internet-használatban való jártasságot tükröző - nemzedéki csoportokba besorolni, akkor a mintánkról következő megközelítő képet kapjuk:

Kevesebb, mint 5 éve tanít	6	10%	életkor körülbelül: 26	nemzedék: Y (Z?)
6-10	16	27%	életkor körülbelül 32	nemzedék: Y
11-20	17	28%	életkor körülbelül 35	nemzedék: X
21-30	12	20%	életkor körülbelül 40	nemzedék: X
21-30 és több, mint 30 éve tanít	21	35%	életkor körülbelül 50	nemzedék: X-

Induljunk ki abból a hipotézisből, hogy az Y tagjai generáció (akik már a számítógépekkel együtt nőttek fel) otthonosan mozognak a digitális világban.² Ők azok, akik emiatt valószínűleg nem szorulnak rá a technológia kezeléséről szóló 1. számú Grandis-modulra, és ők azok, akik valószínűleg otthonosan mozognak a szociális hálók, az applikációk és az adatvédelem témáiban. De nyugodtan hozzájuk számíthatjuk az X-generáció 30-as éveikben járó csoportját. Eszerint egy esetleges Grandis-továbbképzésben részt vevő (és egyébként internetet használó) csoportban 60-70 százaléknál azoknak a száma, akik fogékonyak lehetnek a

² Az alábbi következtetésekhez feltételeznünk kell, hogy az online-kérőívet kitöltők nagyjából reprezentálják az internethasználó tanárok csoportját.

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány (közlemény) a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.

gondozás és az IKT-technológia összekapcsolását megcélzó tartalmakra és azokat könnyen el is tudják sajátítani. A többi résztvevőről is feltételezhetjük természetesen az érdeklődést és az alkalmasságot, de valószínűsíthető, hogy ők több offline támogatásra vagy online tanácsadásra szorulnak. Mindez a kurzusok kialakításában kaphat fontos szerepet.

3. Sorolja fel, milyen tantárgyakat tanít!

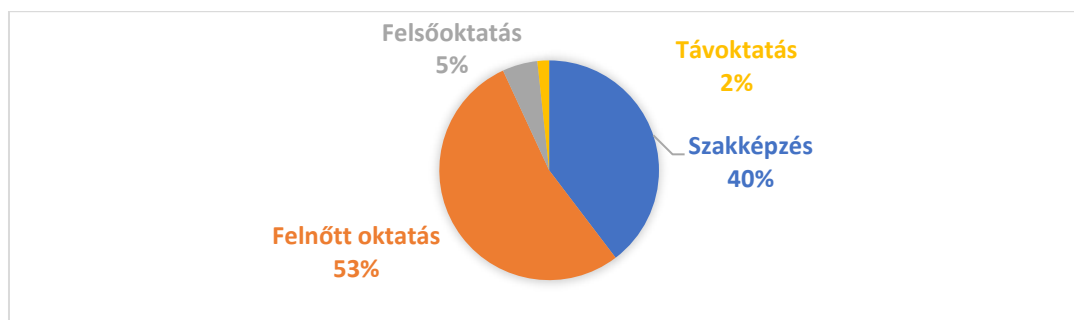
Ha kelistázzuk a válaszolók által tanított szaktárgyakat, láthatjuk, hogy a szociális szféra szakembereinek képzésében részt vevő tanárok nagy szellemi potenciállal, tapasztalattal, tudással rendelkeznek. Van néhány kiemelt tanított szaktárgy, amelynek tanáraitól feltételezhetjük, hogy az átlagosnál is fogékonyabbak lennének egy olyan továbbképzésre, amely a digitális technológiákat és a gondozási tartalmakat kapcsolja össze:

- közösségfejlesztés
- kommunikáció
- speciális kommunikáció
- szakmai kommunikáció
- kommunikációs gyakorlat
- programozás
- szociálpolitika
- informatika

4. Milyen iskolatípusban tanít?

Szakiskola/szakközépiskola	7
Szakgimnázium	16
Felnőttoktatás	18
Felsőoktatás (főiskola, BSC/BA)	2
Felsőoktatás (egyetem, MSC/MA)	1
Iskolarendszeren kívüli felnőttképzés	13
OKJ-n kívüli távoktatásos képzés	1

Szakképzés	23	40%
Felnőtt oktatás	31	53%
Felsőoktatás	3	5%
Távoktatás	1	2%

Digitális készségek, eszközhasználat

5. Hogyan ítéli meg a számítógépes tudását?

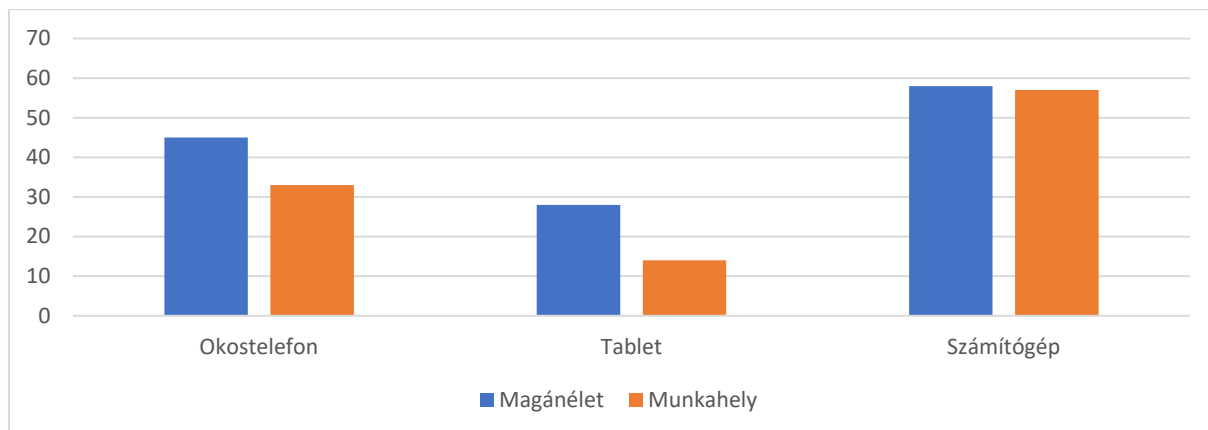
Alapszint	8	14%
Közepes szint	29	49%
Haladó szint	17	29%
Szakértői szint	5	8%

A válaszadók jelentős többsége közepesre vagy haladó szintűnek ítéli a digitális készségét, bár a későbbiekben látni fogjuk, hogy ez elsősorban az irodai és adminisztratív szoftverek használatára, illetve az interneten való információ keresésre szorítkozik.

6. Milyen eszközöket használ?

	Magánélet	Munkahely
Okostelefon	45	33
Tablet	28	14
Számítógép	58	57

2016-ban a 16-74 éves teljes lakosság körében az internetes eszközhasználat a következőképpen oszlott meg:

- asztali PC 65%
- okostelefon 64%
- hordozható PC 58%
- tablet PC 22%

(Forrás: http://nmhh.hu/dokumentum/187704/lakossagi_internethasznalat_2016.pdf)

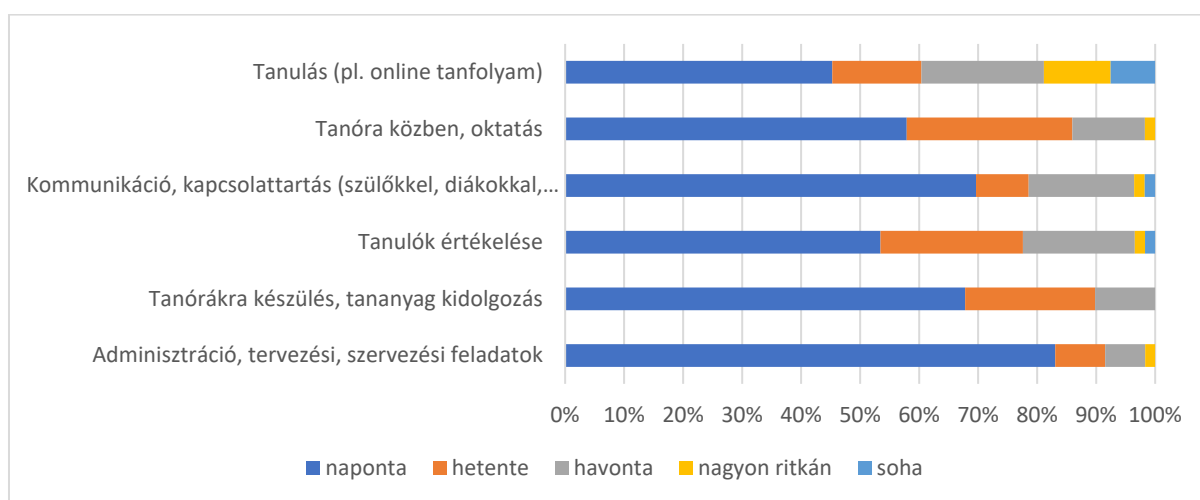
A minta adatai az országos átlagoknál valamivel alacsonyabb értékeket mutatnak, ugyanakkor sem az országos, sem a saját felmérés nem mutatja a tartalmakat, tehát azt, hogy mire is használják az eszközöket.

Az általános adatok általában az okos telefonok és a hordozható személyi számítógépek növekvő használatát és az asztali számítógépek használatának visszaszorulását mutatják. Ez a tananyagfejlesztőket állítja új feladatok elé: főleg az okos telefonok alkalmazásainak ismerete és használata lesz egyre fontosabb. Ez érvényes mind a kommunikációra és a hálózatosodásra, mind a távdiagnosztika területére.

7. Mire használja az intézményében a számítástechnikai eszközöket és milyen gyakran?

	naponta	hetente	havonta	nagyon ritkán	soha
Adminisztráció, tervezési, szervezési feladatok	49	5	4	1	0
Tanórákra készülés, tananyag kidolgozás	40	13	6	0	0
Tanulók értékelése	31	14	11	1	1

	naponta	hetente	havonta	nagyon ritkán	soha
Kommunikáció, kapcsolattartás (szülőkkel, diákokkal, kollégákkal)	39	5	10	1	1
Tanóra közben, oktatás	33	16	7	1	0
Tanulás (pl. online tanfolyam)	24	8	11	6	4

A válaszadók túlnyomó része napi szinten alkalmazza a számítógépet a munkájában, ami garancia arra, hogy az idősgondozásban alkalmazható speciális eszközök megismerése, és használatuk megtanítására való felkészülés nem utópia.

8. Kérem, jelölje meg azokat az eszközöket, amelyeket Ön a tanítási munkájához használ:

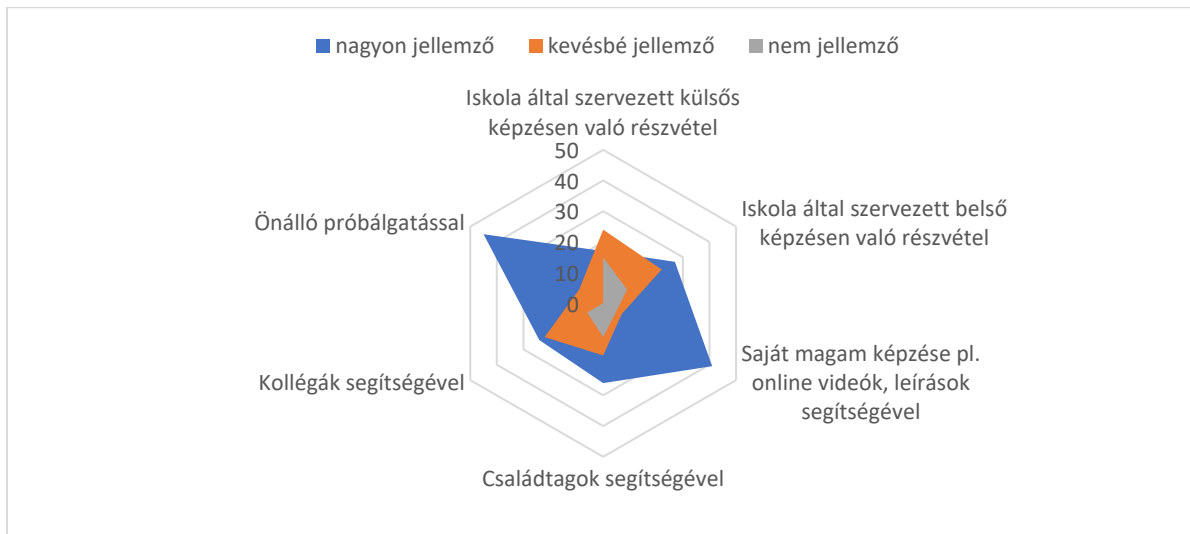
Szövegszerkesztő	57	
Táblázatkezelő	44	
Prezentáció készítő	52	
Adatbáziskezelő	17	
Az egészségügyben alkalmazott speciális szoftver	2	0,8 %
Online tananyagok, oktató videók	52	
Webes kommunikációs és együttműködési eszközök	25	10%

A Grandis-tanfolyam fő tartalma egyrészt az, hogy a gondozók továbbképzésében jelen legyen az IKT-eszközök egészségügyi lehetőségeinek bemutatása, másrészt az, hogy a gondozók képzettek legyenek a kommunikációs és közösségfejlesztő eszközök gondozási használatában. Ehhez képest nagyon kevesen ismerik (használják) az egészségügyi szoftvereket és az átlagos használatnál (35%) alacsonyabb mértékben használják a webes kommunikációs és együttműködési programokat.

9. Melyik módszer milyen mértékben jellemző Önre egy új technikai eszköz vagy új alkalmazás használatának tanulásakor?

	nagyon jellemző	kevésbé jellemző	nem jellemző
Iskola által szervezett külsős képzésen való részvétel	17	24	15
Iskola által szervezett belső képzésen való részvétel	27	22	9
Saját magam képzése pl. online videók, leírások segítségével	41	7	5
Családtagok segítségével	26	17	11
Kollégák segítségével	24	22	6
Önálló próbálgatással	45	9	0

A szervezett továbbképzéssel szemben az önálló próbálgatás és az ismerősi, családi és kollegiális segítség erős dominanciája a jellemző. Különösen alacsonynak tűnik az iskolák által szervezett külső továbbképzések száma. A pedagógusok óraterhelése és az anyagi feltételek hiánya adhat erre magyarázatot.

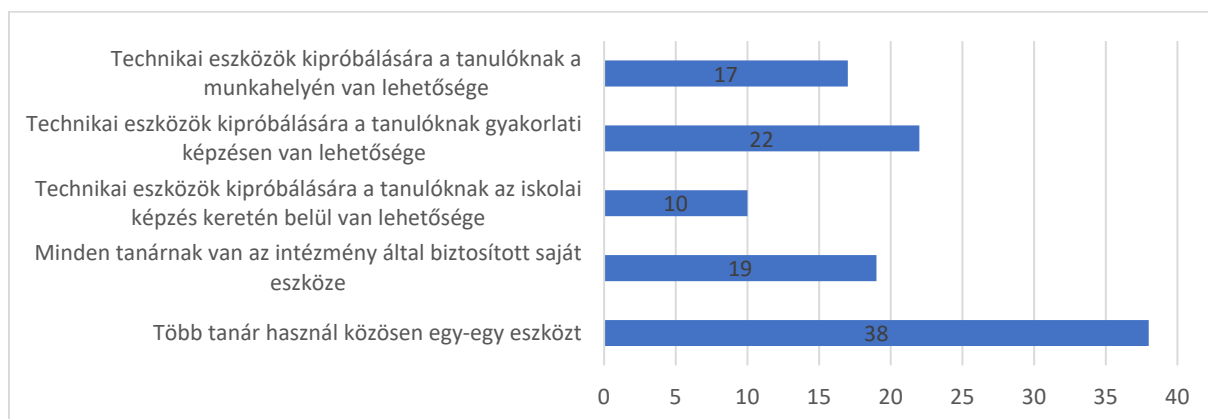
A törvényi feltételek szerint egyébként a pedagógusoknak 7 évente 120 órányi továbbképzésen kell részt venniük. A távoktatás keretében elvégzett akkreditált és nem akkreditált továbbképzések elszámolhatóak a 120 óra keretén belül, a különbség annyi, hogy otthonról, szabad időbeosztással történik a tanulás. A 120 órán belül 30 óra nem akkreditált képzés is elszámolható. Ezzel a lehetőséggel tovább bővül a választék, amiből a pedagógusok igényük és kedvük szerint válogathatnak.³ Mindez jó feltétel lenne a továbbképzéshez, ha a többi körülmény (anyagi feltételek, túlterheltség, a felnőttképzés centralizáltsága, motiváltság, stb.) kedvezőbbek lennének.

Infrastruktúra

10. Jelölje azokat a megállapításokat, amelyek jellemzőek az Ön intézményének digitális eszközökkel való ellátottságára!

Több tanár használ közösen egy-egy eszközt	38
Minden tanárnak van az intézmény által biztosított saját eszköze	19
Technikai eszközök kipróbálására a tanulóknak az iskolai képzés keretén belül van lehetősége	10
Technikai eszközök kipróbálására a tanulóknak gyakorlati képzésen van lehetősége	22
Technikai eszközök kipróbálására a tanulóknak a munkahelyén van lehetősége	17

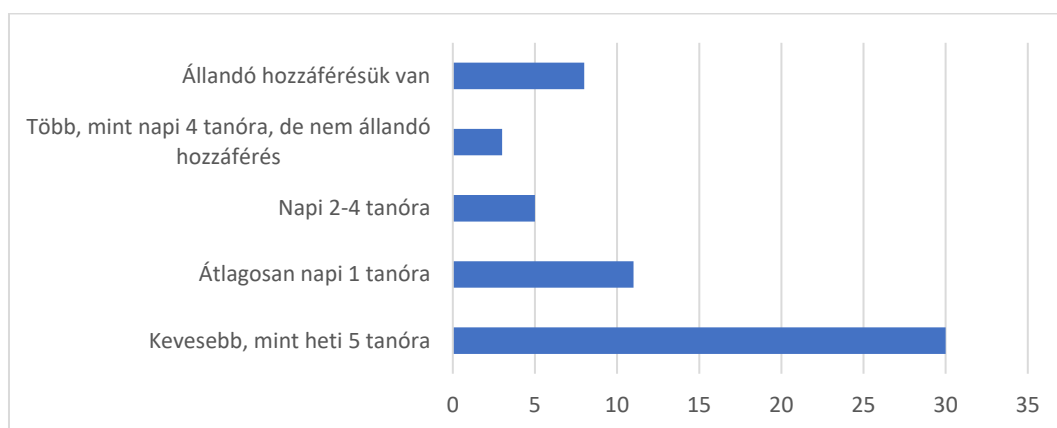
³ Forrás: <https://neteducatio.hu/amit-a-pedagogus-tovabbkepzesrol-erdemes-tudni/>

Ha az informatikai eszközökkel való ellátottságot nézzük, akkor feltűnő, hogy milyen kevés említést kap a tanulók eszközhasználati ellátottsága. További részletes kutatást igényelne, hogy ilyen feltételek mellett hogyan lehetne egyáltalán a tantervbe beépíteni a gondozásban használható eszközök és programok tanítását. Ugyanakkor (pedagógiailag és technikailag) nyitott kérdés az is, hogy a bizonyára nagyon elterjedt okos telefonokat (mind a tanulókat, mind a tanárokat) hogyan lehetne bevonni a tanításba.

11. Az ön intézményében a tanulók jellemzően mennyi tanórát töltenek (informatika órától eltekintve) olyan teremben, ahol mindenkinek van számítógépes hozzáférése, internet kapcsolata, és ezt az adott órán használják is?

Kevesebb, mint heti 5 tanóra	30
Átlagosan napi 1 tanóra	11
Napi 2-4 tanóra	5
Több, mint napi 4 tanóra, de nem állandó hozzáférés	3
Állandó hozzáférésük van	8

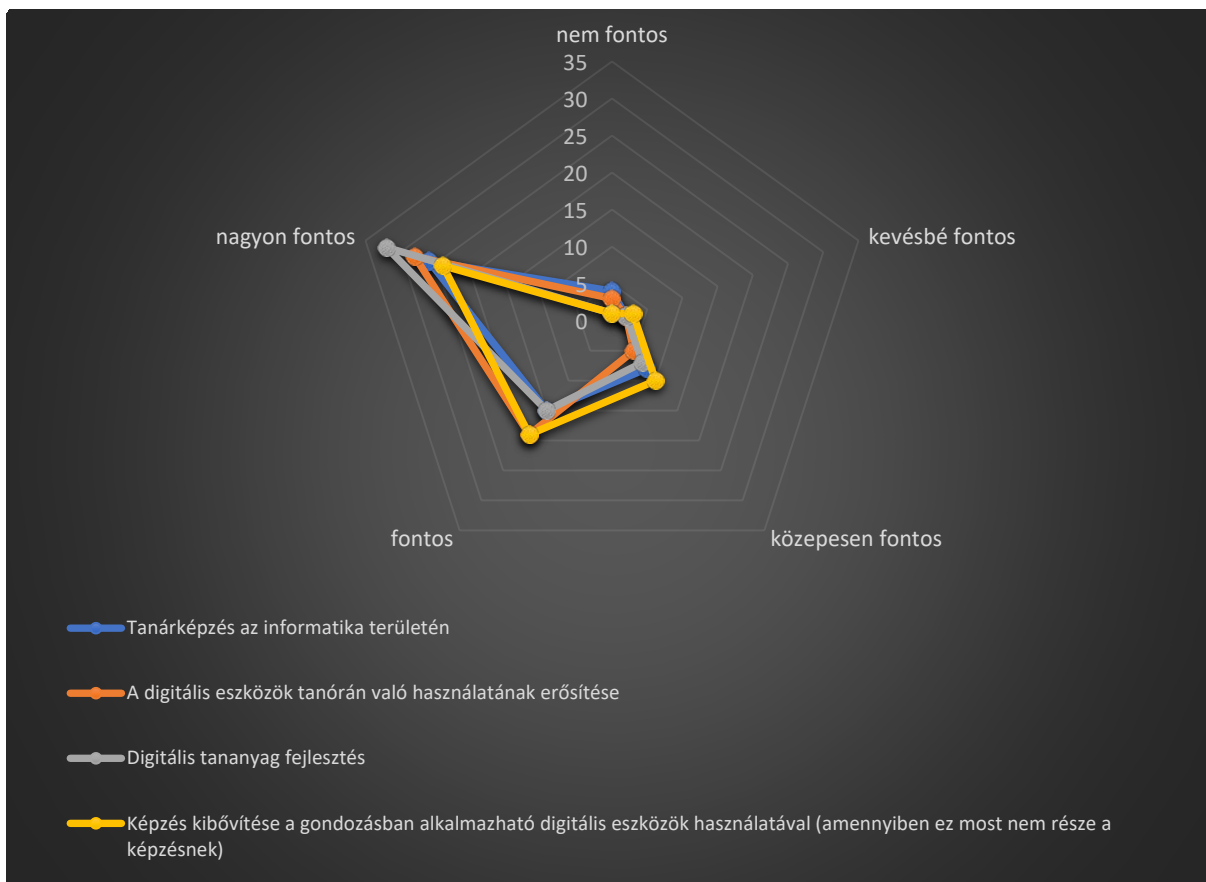

A válaszadók több mint fele heti 5 óránál kevesebb informatikai környezetben eltöltött órát jelölt meg. (Ráadásul a kevesebb, mint öt elvileg 0 vagy 1 is lehet.) Ez a Grandis-tematika oktatásának gyenge belső iskolai feltételeire utal.

Készségfejlesztési igények

12. Ha a saját intézményére gondol, mennyire érzi szükségét az alábbi területeken történő fejlesztésnek?

	Tanárképzés az informatika területén	A digitális eszközök tanórán való használatának erősítése	Digitális tananyag fejlesztés	Képzés kibővítése a gondozásban alkalmazható digitális eszközök használatával (amennyiben ez most nem része a képzésnek)
nem fontos	4	3	1	1
kevésbé fontos	2	2	2	3
közepesen fontos	8	5	7	10
fontos	15	19	15	19
nagyon fontos	26	28	32	24

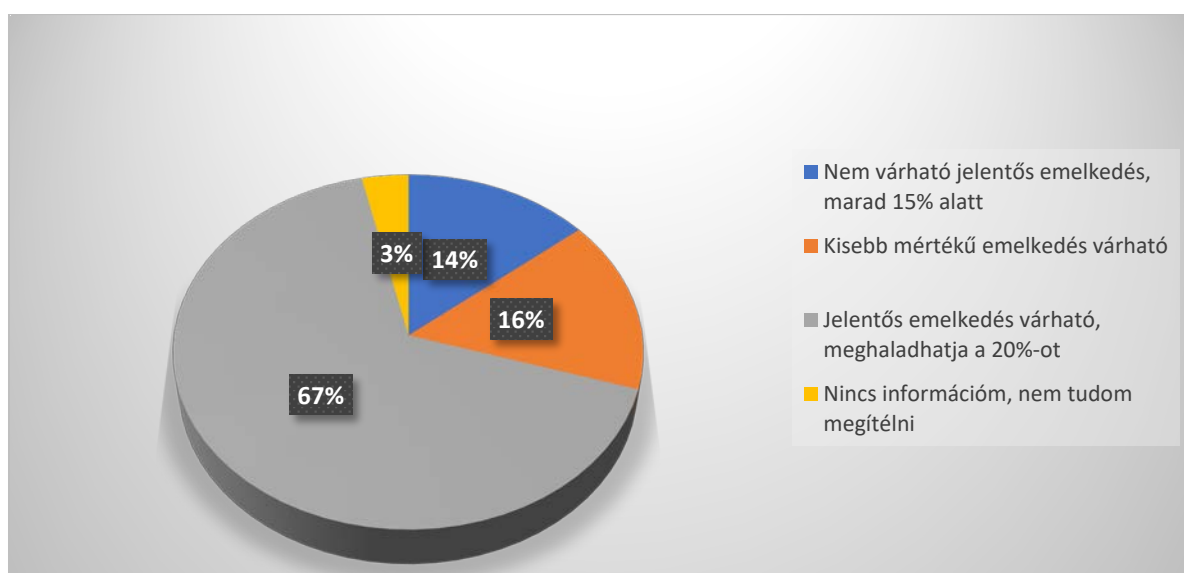

Az adatokból világosan látszik, hogy a megkérdezettek túlnyomó többsége (75%) fontosnak vagy nagyon fontosnak tartja a projektünkben fejlesztendő tananyagtartalmak oktatását.

Szakmaspecifikus IKT alkalmazás, tájékozottság, készségek

13. Magyarországon (és Európában) a társadalom korcsoportos összetétele jelenleg elöregedő. Ön szerint az Ön országában milyen mértékben nő a 65 évnél idősebbek száma a következő 10 évben?

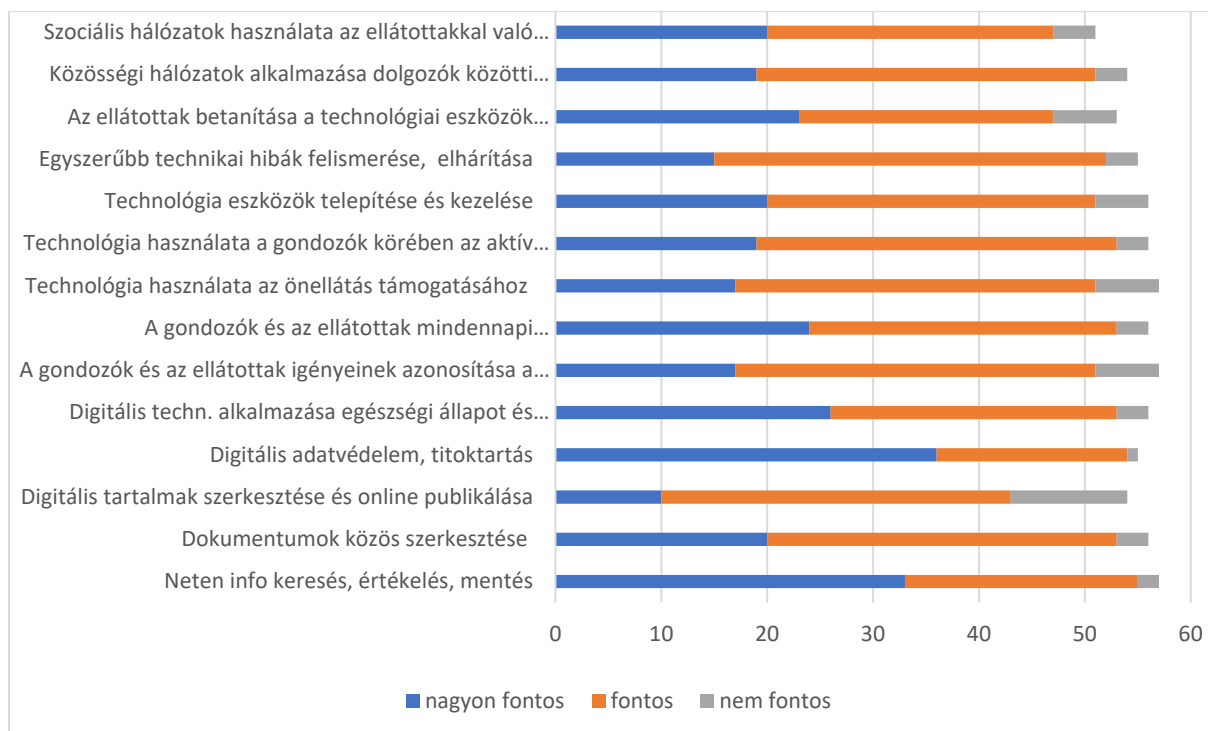
Nem várható jelentős emelkedés, marad 15% alatt	8
Kisebb mértékű emelkedés várható	9
Jelentős emelkedés várható, meghaladhatja a 20%-ot	38
Nincs információ, nem tudom megítélni	2

Nagyon meglepő, hogy bár a válaszadók 67% jelentős növekedésre voksol, vannak olyan pedagógusok (3%) akik semmilyen ismerettel nem rendelkeznek a demográfiai trendekkel, és jelentős részük alul becsüli a várható változásokat.

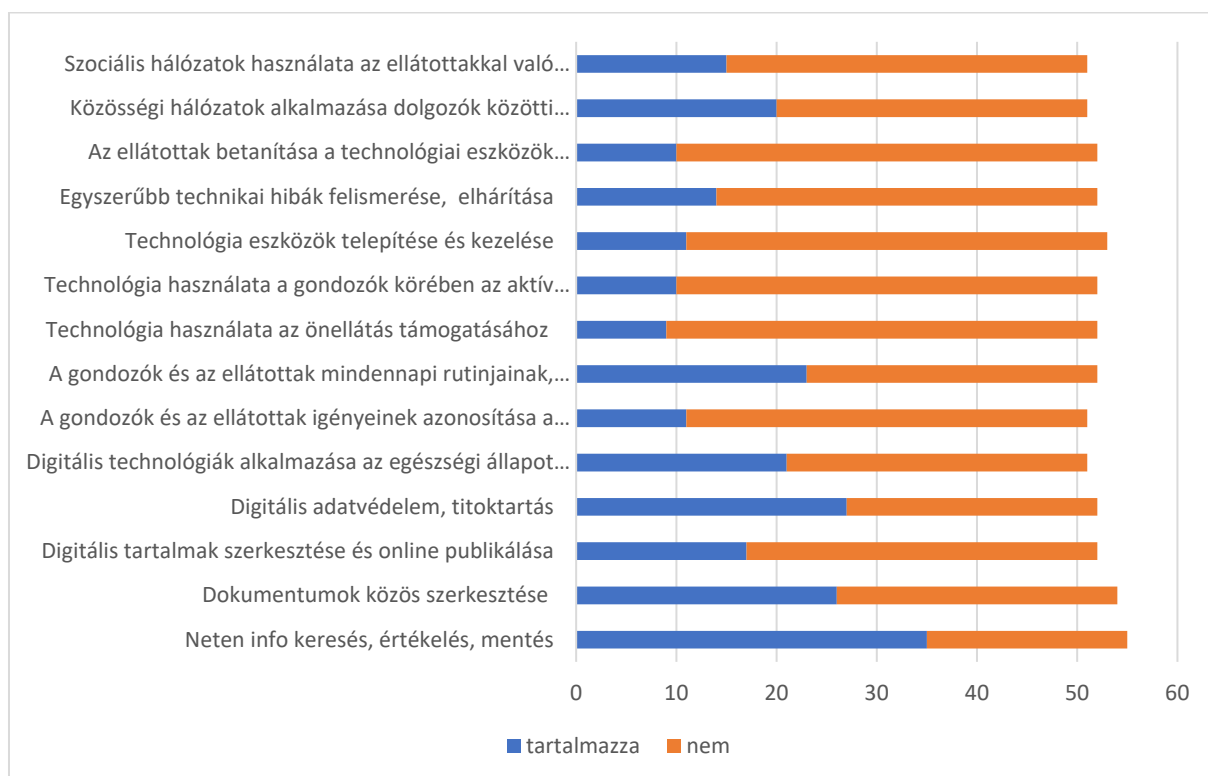
14. Kérjük, mindegyik kérdésnél jelölje be, hogy Ön szerint mennyire fontos az adott terület ismerete, az abban való jártasság a jövő egészségügyi és/vagy szociális gondozói számára!

	nagyon fontos	fontos	nem fontos
Neten információ keresés, értékelés, mentés	33	22	2
Dokumentumok közös szerkesztése	20	33	3
Digitális tartalmak szerkesztése és online publikálása	10	33	11
Digitális adatvédelem, titoktartás	36	18	1
Digitális techn. alkalmazása egészségi állapot és kockázatok figyelemmel kísérésére	26	27	3
A gondozók és az ellátottak igényeinek azonosítása a digitális technológia segítségével	17	34	6
A gondozók és az ellátottak mindennapi rutinjainak támogatása digitális technológiával	24	29	3
Technológia használata az önellátás támogatásához	17	34	6
Technológia használata a gondozók körében az aktív távgondozásban	19	34	3
Technológia eszközök telepítése és kezelése	20	31	5
Egyszerűbb technikai hibák felismerése, elhárítása	15	37	3
Az ellátottak betanítása a technológiai eszközök használatára	23	24	6
Közösségi hálózatok alkalmazása dolgozók közötti együttműködésre	19	32	3
Szociális hálózatok használata az ellátottakkal való kommunikációhoz	20	27	4

15. Jelölje be, hogy a jelenlegi tananyag tartalmazza-e ezeket az ismereteket!

	tartalmazza	nem
Neten info keresés, értékelés, mentés	35	20
Dokumentumok közös szerkesztése	26	28
Digitális tartalmak szerkesztése és online publikálása	17	35
Digitális adatvédelem, titoktartás	27	25
Digitális technológiák alkalmazása az egészségi állapot és a kockázatok figyelemmel kísérésére	21	30
A gondozók és az ellátottak igényeinek azonosítása a digitális technológia segítségével	11	40
A gondozók és az ellátottak mindennapi rutinjainak, feladatainak és adminisztrációjának támogatása digitális technológiával	23	29
Technológia használata az önellátás támogatásához	9	43
Technológia használata a gondozók körében az aktív távgondozásban	10	42
Technológia eszközök telepítése és kezelése	11	42
Egyszerűbb technikai hibák felismerése, elhárítása	14	38
Az ellátottak betanítása a technológiai eszközök használatára	10	42
Közösségi hálózatok alkalmazása dolgozók közötti együttműködésre	20	31
Szociális hálózatok használata az ellátottakkal való kommunikációhoz	15	36

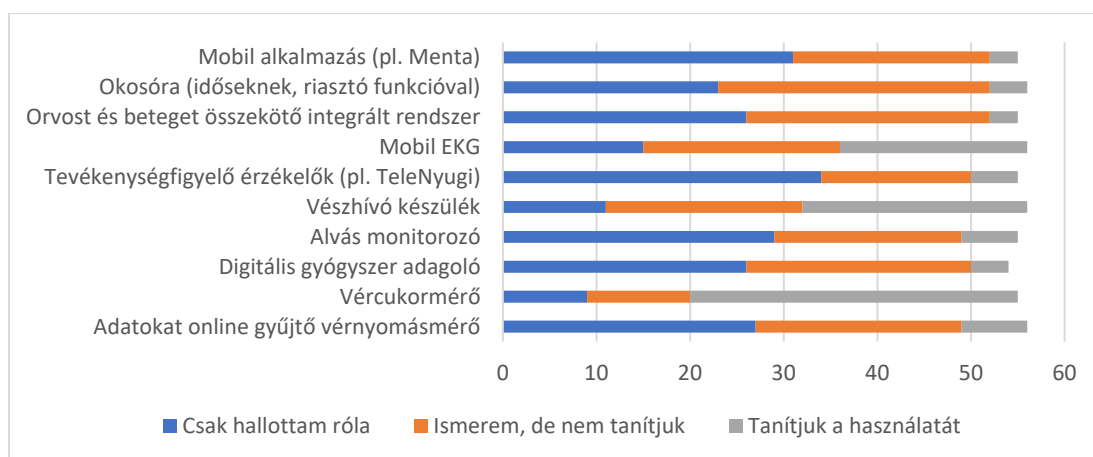

Az IKT-tananyagok tartalmára való rákérdezés eredménye: 34 átlagos említés a „nem”, és átlagosan 15 említés a „tartalmazza” rovatban. Ez tendenciájában arra mutat, hogy a tananyagok jellemzően nem tartalmazzák az IKT gondozási alkalmazásának lehetőségeit. Ugyanakkor – amint azt az előző, 14. táblázat adatai mutatják – a megkérdezettek nagy többsége fontosnak vagy nagyon fontosnak érzi ezeket a tartalmakat. Ennek tükrében különösen alacsonynak tűnik a tartalmakban a távgondozás, az ellátottak betanítása, a gondozottakkal való kommunikáció, az önellátás, valamint az igények azonosítása.

16. Kérjük, tekintse végig az alábbi, idős gondozásban alkalmazott eszközök listáját!

Jelölje, hogy milyen mértékben ismeri őket.

	Csak hallottam róla	Ismerem, de nem tanítjuk	Tanítjuk a használatát	a
Adatokat online gyűjtő vérnyomásmérő	27	22	7	
Vércukormérő	9	11	35	
Digitális gyógyszer adagoló	26	24	4	
Alvás monitorozó	29	20	6	
Vészhívó készülék	11	21	24	
Tevékenyséfigyelő érzékelők (pl. TeleNyugi)	34	16	5	
Mobil EKG	15	21	20	
Orvost és beteget összekötő integrált rendszer	26	26	3	
Okosóra (időseknek, riasztó funkcióval)	23	29	4	
Mobil alkalmazás (pl. Menta)	31	21	3	

Ez a táblázat minden eddigi adathoz pontosabban mutatja, hogy három hagyományosnak nevezhető eszközön (vércukormérő, vészhívó, mobil EKG) kívül gyakorlatilag a magyar gondozóképző iskolák vizsgált szegmensének döntő többségében nem tanítják a gondozást támogató eszközök használatát.

17. Kérjük, ossza meg velünk a témához kapcsolódó egyéb javaslatait:

„Az intézményeknek nagy szükségük lenne, bármelyik területet nézem a digitális fejlődésre.”

„Az általam tanított hallgatók - szociális gondozó-ápoló - képzési óraszámja csak korlátozottan teszi lehetővé e témájú tananyag oktatását. Ugyanakkor tapasztalom, hogy otthoni autodidakta, vagy alapszintű tárgyban képzések során érdeklődők, a hiátus így kompenzálódhat.”

Összegzés

A tanárok többsége potenciálisan alkalmas lenne a digitális eszközök gondozási használatának tanítására, hiszen életkoruk alapján a többség már együtt élt a számítógépek világával. Ráadásul a számítógépek – és főképp az okos telefonok - mára általánosan elterjedtek, így ez utóbbiak birtokában mind a tanárok, mind a diákok olyan univerzális kis számítógépekkel rendelkeznek, amelyek számos technológiai és tartalmi megoldás megvalósítását lehetővé tennék. A megkérdezettek zöme ráadásul fontosnak is találja ezeket a tartalmakat.

Ugyanakkor a 3513. számú „Szociális gondozó, szakgondozó, Szociális gondozó és ápoló” elnevezésű szakképzés kompetencia-követelményei között csak nagy általánosságban szerepel az, hogy a tanuló legyen képes a „infokommunikációs eszközök és a számítógép használatára”.

A hivatalos tantervek a számítástechnika egyetlen alkalmazását tartalmazzák (az alapvető kezelési ismereteken kívül), nevezetesen a gondozási adminisztrációban való használatot:

10576-12 Szakgondozási adminisztráció	Szociális szolgáltatások adminisztrációja Számítástechnikai ismeretek, számítástechnikai gyakorlat	

4

⁴ A kompetencia-követelményekről és a tantervekről részletesen lásd a magyar országtanulmányt.

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány (közlemény) a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.

A pedagógusok többsége nem rendelkezik ismeretekkel a szociális gondozásban alkalmazható, korszerű, technológiai eszközökről, ugyanakkor fontosnak tartja, hogy ezek használatára a tanulók felkészüljenek.

A kompetencia-listákban megtalálható ugyan - mind az öt iskolai szint tantervében és kompetencia-követelményeiben – általánosságban a tantárgyak között az „informatikai eszközök kezelése”, a „számítástechnikai ismeretek”, vagy „az infokommunikációs eszközök ismerete és kezelése”, de nem találhatóak olyan kompetencia-csoportok, amelyek a GRANDIS-projekt tanfolyamának gerincét alkotják: olyanok, amelyek definitíve a diagnosztikát, a gondozást és közösségszervezést, hálózatszervezést, a kölcsönös segítségnyújtást támogató informatikai, infokommunikációs eszközök használatát tanítanák.

Sajnálatos, hogy az iskolai informatikai infrastruktúra általánosságban még mindig nem éri el azt a szintet, ami szavatolná, hogy az IKT eszközök elérhetősége napi szinten, minden tanórán adott. Ugyanakkor ez nem jelentheti azt, hogy a jövőbe mutató képzések kidolgozásával fel kellene hagyni. Sokkal inkább :azt reméljük, hogy ez a helyzet a Digitális Oktatási Stratégi kibontakozásával Magyarországon is rövidesen meg fog változni.

A Grandis XXI. képzés fejlesztésére a fenti következtetések irányadóak.